

Vanovice (okr. Blansko)

Parc. č. 447/1.

Doba bronzová. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum.
Uložení nálezu: Muzeum regionu Boskovicka, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.566859134N, 16.655981348E

Při výstavbě nové komunikace a inženýrských sítí mezi obcemi Vanovice a Drválovice se podařilo při archeologickém dohledu, který probíhal od února do června 2022, zachytit jeden zahloubený sídlištní objekt. Jednalo se o zásobní jámu s podhloubenými stěnami o šířce 80 cm v horní části, 175 cm u dna a hloubkou 91 cm. Objekt se nacházel cca 30 cm pod ornici v nadmořské výšce 452 m. Výplň objektu obsahovala fragmenty mazanice a nepočetný keramický materiál datovatelný pouze rámcově do doby bronzové (AMČR).

Literatura

AMČR: Záznam M-202105352 [cit. 2023-03-22]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

A Bronze Age settlement feature was documented during a rescue archaeological excavation carried out in Vanovice (Blansko District) in 2022.

Lukáš Bedáň

Vanovice (okr. Blansko)

„Suché louky“.

Kultura popelnicových polí. Depot. Průzkum detektorem kovů.
Uložení nálezu: Muzeum regionu Boskovicka, p. o.

Lokalizace: Nepublikováno z důvodu ochrany lokality

Dne 1. 1. 2020 byl v trati „Suché louky“ dlouholetými spolupracovníky muzea manželé Širůčkovými vyzvednut bronzový depot. Místo nálezu se nachází na zalesněném jihozápadně orientovaném mírném svahu masivu Čertovec. Depot, označený jako Vanovice 6, byl uložen v pískovém podloží v hloubce 26 cm a obsahoval dva na sobě položené tenké kruhové šperky – nákrčníky, jeden hladký s ulomenými konci o rozměrech 10,4 × 9,8 cm, druhý torčovaný se zatočenými konci s rozměry 11,3 × 10 cm. Uvnitř nákrčníků byly na sobě položeny dva drobné nezdobené nápažníky/náramky o průměru 6,2 cm. Ve vzdálenosti 2 cm od nákrčníků ležela břitva s poškozeným ostřím (6,9 × 2,9 cm). Měsíc po objevu pak byl při dodatečné obhlídce místa nálezu získán ještě fragment jehlice se zdobenou jemně profilovanou hlavici (délka fragmentu 4,2 cm, tloušťka 0,4 cm). Celkový počet předmětů v depotu je tak šest (obr. 28). Vzhledem k chronologicky málo průkaznému kruhovému šperku (Salaš 2005, 96, 98) je datace depotu Vanovice 6 možná na základě břitvy, která náleží typu s jedním ostřím s hákovitou rukojetí typu Lháň. Stejnemu typu náleží břitvy z Ohrozimi, Moravičan a Ústí nad Labem, které umožňují dataci celku Vanovice 6 do staršího stupně kultury lužických popelnicových polí (Jockenhövel 1971, 189–190, Taf. 28).

Z okolí místa nálezu jsou známy další ojedinělé různě datované kovové nálezy, kromě toho i více hromadných nálezů (kromě bronzových i eneolitický depot dvou keramických nádob s diskem typu Stollhof – Prokeš et al. 2020). Z katastru obce se přitom jedná již o šestý bronzový depot z období popelnicových

polí (Salaš, Jarůšková 2017). Nejbližší doložené soudobé osídlení je vzdáleno jihovýchodním směrem v trati „V Plotkách“, vzdušnou čarou cca 600 m, na okraji dnešní zástavby obce Drválovice.

V kontextu dalších nálezových celků z tohoto prostoru lze i v tomto případě usuzovat na rituální využívání okolní krajiny, včetně ukládání obětí. Vzhledem k subtilnosti a malým rozměrům předmětů se mohlo jednat o obětinu v podobě dětské osobní výbavy.

Literatura

Jockenhövel, A. 1971: *Die Rasiermesser in Mitteleuropa*. Prähistorische Bronzefunde VIII(1). München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung.

Prokeš, L., Jarůšková, Z., Petřík, J., Fračzek, M., Kalicki, T. 2020: Origin of a silver Stollhof-type disc excavated at Vanovice (South Moravia). *Prähistorische Zeitschrift* 95(1), 112–127.

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku I. Text; II. Tabulky*. Brno: Moravské zemské muzeum.

Salaš, M., Jarůšková, Z. 2017: Poznámky k současnému stavu fondu metalických depotů doby popelnicových polí v regionu Malé Hané. *Pravěk. Nová řada* 25, 119–136.

Obr. 28. Vanovice, „Suché louky“. Depot Vanovice 6. Foto L. Bedáň.

Fig. 28. Vanovice, ‘Suché louky’. Vanovice 6 bronze hoard. Photo by L. Bedáň.

Summary

A bronze hoard (Vanovice 6) was discovered in ‘Suché louky’ field (Vanovice cadastral area, Blansko District) in 2020. It contained six items – two necklaces, two small bracelets, a razor and a pin (Fig. 28). This hoard is considered to be an offering from the later phase of the Urnfield period in Moravia.

Zuzana Jarůšková